

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs te TONGEREN

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 40055
Instelling Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs
Directeur Elly VANSPAUVEN
Adres Sint-Truidersteenweg 323 - 3700 TONGEREN
Telefoon 012-39.80.40
Fax 012-39.80.50
E-mail pibo@pibo.be
Website <http://www.pibo.be>

Bestuur van de instelling Provinciebestuur van Limburg - Onderwijs
Adres Universiteitslaan 1 - 3500 HASSELT

Scholengemeenschap SG Prov. en Stedelijk onderwijs Limburg
Adres Gouverneur Verwilghensingel 1 - 3500 HASSELT
CLB Provinciaal CLB Limburg
Adres Willekensmolenstraat 140 - 3500 HASSELT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 27-01-2014,28-01-2014,29-01-2014,30-01-2014,31-01-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 31-01-2014
Datum bespreking verslag met de instelling 25-02-2014

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Marjan Meulewaeter
Teamleden Erik De Bou, Alex Maes, Leander Froidcoeur
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan O/2/2010/008).....	7
3.1.1.2 Techniek in eerste graad A- en B-stroom (leerplannen O/2/2010/013 en O/2/2010/019)...	8
3.1.1.3 Plant, dier en milieu in bso tweede graad in de studierichting Plant, dier en milieu (leerplan 2011/424/4//D)	10
3.1.1.4 Dier- en landbouwtechnische wetenschappen – component akkerbouw en veeteelt in tso derde graad in de studierichting Dier en landbouwtechnische wetenschappen (leerplan 2011/427/6//D)	11
3.1.1.5 Natuur- en groentechnische wetenschappen in het tso van de derde graad Natuur- en groentechnische wetenschappen (leerplan 2011/024)	12
3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Onderwijsorganisatie	16
4.2 Evaluatiepraktijk	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs is een kleine school met een stabiel leerlingenaantal. De school organiseert de A- en B-stroom in de eerste graad en tal van bso- en tso-studierichtingen binnen het studiegebied Land- en tuinbouw. De schoolleiding stelt zich toegankelijk op. Er is een open communicatie en een informele, familiale sfeer. Het dagelijkse schoolgebeuren en de schoolwerking zijn goed georganiseerd. Ook de organisatie van het beleid met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) scoort goed. De school werkt aan voldoende netwerking binnen de sector.

De stages zijn goed georganiseerd. Ze betekenen een meerwaarde voor de studierichtingen. De materiële uitrusting voldoet voor de meeste vakken en studierichtingen. Waar nodig zet de school externe partners in om aan de minimale materiële vereisten te voldoen. De inhaalbeweging op het vlak van ICT is volop bezig.

De doorlichting van de geselecteerde vakken en studierichtingen brengt ook een aantal tekorten aan het licht. De leerplanrealisatie voldoet niet voor natuurwetenschappen en techniek in de eerste graad, voor het specifiek gedeelte van de bso-studierichting Plant, dier en milieu in de tweede graad en evenmin voor het specifiek gedeelte van de tso-studierichting Dier- en landbouwtechnische wetenschappen. Voor deze laatste studierichting gebruikt de school niet de erkende benaming; dit is niet in overeenstemming met de regelgeving. De tekorten hebben te maken met een onvoldoende afstemming van het aanbod en de evaluatie op de leerplannen. Ook is het vak- en studierichtingsoverleg niet efficiënt. Leraren scholen zich weinig na rond leerplanrealisatie en evaluatiepraktijk. Een nascholingsplan, overeenkomstig de reglementaire bepalingen, ontbreekt.

Een essentieel werkpunt voor de school is het verbeteren van de kwaliteit van de leerlingenevaluatie. Deze is te weinig afgestemd op de leerplannen en niet valide. De motivering van de B- en C-attesten voldoet niet aan de regelgeving. De school beperkt uitgestelde beslissingen niet tot uitzonderlijke en individuele gevallen. Ook dit is een overtreding van de regelgeving.

Het voeren van een onderwijskundig beleid en het uitbouwen van de interne kwaliteitszorg zijn verbeterpunten voor de school. Ze evalueert te weinig systematisch de leerplanrealisatie. Zo maakte de school een aantal keuzes in de onderwijsorganisatie die een optimale leerplanrealisatie belemmeren. Kritische reflectie behoort niet tot de schoolcultuur.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. Aan de basis hiervan liggen de tekorten in de leerplanrealisatie en het overtreden van een aantal aspecten van de regelgeving. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Agro- en biotechnieken	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 B	techniek	
Graad 2 BSO Plant, dier en milieu		Plant, dier en milieu
Graad 3 TSO Dier- & landbouwtechnische wetenschappen		specifieke vorming
Graad 3 TSO Natuur- en groentechnische wetenschappen		specifieke vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan O/2/2010/008)

Voldoet niet

De realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen voldoet niet. De evaluatiepraktijk is niet valide. De organisatie van het vak in het tweede leerjaar belemmert de leerplanrealisatie en de samenhang.

Onderwijsaanbod	Het aanbod is volledig en leunt sterk aan bij de interessesfeer van de leerlingen.
<i>Volledigheid</i>	De meeste lessen natuurwetenschappen zijn uitgewerkt op basis van het
<i>Evenwicht</i>	handboek en minder vanuit de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Het
<i>Beheersingsniveau</i>	aanbod wordt overladen met extra leerinhouden (bijvoorbeeld inwendige bouw
<i>Samenhang</i>	van dieren en voortplanting van bloemen) die niet in het leerplan voorkomen. De
	wetenschappelijke vaardigheden, in het bijzonder onderzoekend leren, krijgen
	een volwaardige plaats in het lesgebeuren. De verplichte leerlingenproeven
	komen ruimschoots aan bod, leerlingen voeren zelf regelmatig kleine
	onderzoekjes uit. Ze leren werken met de microscoop en voeren een
	biotoopstudie uit. Lovenswaardig zijn de jaaropdrachten waarbij het
	onderzoekend en zelfstandig leren wordt gestimuleerd.

Uitrusting	De meeste lessen gaan door in goed uitgeruste wetenschapslokalen. Er wordt
<i>ICT</i>	regelmatig gebruik gemaakt van een nabijgelegen smartboardlokaal.
<i>Inzet uitrusting</i>	ICT wordt door de leraren regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij
<i>Leermiddelen</i>	visualisaties. Het ICT-gebruik bij de leerlingen is echter zeer beperkt.
	De lessen 'natuurwetenschappen fysica' worden overwegend gegeven in een
	gewoon leslokaal. Voor deze lessen worden de beschikbare leermiddelen uit de
	wetenschapslokalen niet optimaal ingezet.

Onderwijsorganisatie	De blokken in het eerste leerjaar ondersteunen het onderzoekend leren.
<i>Organisatie curriculum</i>	Natuurwetenschappen wordt in het tweede leerjaar opgesplitst in de deelvakken
	'natuurwetenschappen biologie' en 'natuurwetenschappen fysica'. Er is weinig
	overleg tussen de titularissen van deze deelvakken over de aanpak en de
	samenhang. Elk deelvak heeft zijn eigen evaluatiepraktijk en
	rapporteringspraktijk. Bij de delibererende klassenraden komen de resultaten
	van beide deelvakken niet samen. Dit leidt soms tot een foutief beeld van de
	leerlingenresultaten voor het vak natuurwetenschappen.

Evaluatiepraktijk	De leerlingenresultaten zijn veeleer zwak, vooral door een te kennisgerichte
<i>Evenwicht</i>	evaluatiepraktijk.
<i>Volledigheid</i>	De evaluatiepraktijk vertoont verschillende knelpunten.
<i>Beheersingsniveau</i>	Ze is onvolledig: de wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren,
	waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een
	onderzoeksvraag,...) zijn niet opgenomen in de evaluatiepraktijk.
	De vraagstelling is niet op het juiste beheersingsniveau. Ze is vooral gericht op de
	leerinhouden en te weinig op de leerplandoelstellingen. De vraagstelling bij
	toetsen en examens is bijna enkel kennisgericht.
	Bij sommige dealexamens handelt een groot deel van de vragen over
	verdiepingsdoelstellingen.
	Storend zijn de soms slordige vraagstelling en de taalfouten.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De leerinhouden worden contextrijk aangeboden via uitdagende onderwijsleergesprekken, demonstratieproeven en heel wat visuele ondersteuning. Leerlingen leren gericht waarnemen.

Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe begrippen. Het cursusmateriaal wordt weinig nagekeken en bevat nogal wat taalfouten.

Het leerondersteunend materiaal uit het handboek wordt gebruikt. Ter voorbereiding van de examens krijgen leerlingen een oefenbundel. Bij moeilijkheden voor het vak geven leraren regelmatig extra remediëringlessen.

Deskundigheidsbevordering*Overleg**Vorming*

Leraren hebben geen nascholingen gevolgd naar aanleiding van de nieuwe eindtermen en het nieuwe leerplan. De geringe aansturing tot nascholing in combinatie met de wat geïsoleerde positie van de school hypothekeren de deskundigheidsbevordering.

3.1.1.2 Techniek in eerste graad A- en B-stroom (leerplannen O/2/2010/013 en O/2/2010/019)**Voldoet niet**

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De essentie van het leerplan wordt niet altijd bewaakt. De evaluatiepraktijk is weinig doelgericht en transparant en bijgevolg niet valide.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

Ondanks een aanzet tot verbetering vanaf dit schooljaar zijn de eindtermen en leerplandoelstellingen niet volledig opgenomen in de talrijke opdrachten en praktijkoefeningen. Er wordt te ver afgeweken van de visie van het leerplan. Een grondige studie van de leerplannen is nauwelijks gebeurd. Hierdoor komt de essentie en het doel van het vak techniek niet tot uiting in de vele toepassingen.

Veelal ontbreekt een planning die de graduele opbouw van de leerplandoelstellingen in de opdrachten aantoont en die de evenwichtige verhouding en samenhang tussen de dimensies 'hanteren' en 'duiden & begrijpen' respecteert. De evolutie van sterk gestuurde naar meer open opdrachten en van aanvankelijk eenvoudige naar meer complexere techniekprojecten is in de toegepaste leerlijn moeilijk herkenbaar. De leerlingen worden te weinig aan uitdagingen in de vorm van 'denkend handelen' onderworpen en experimentele of inductieve oefeningen met een verrassingseffect ontbreken.

Hoewel er in sommige klassen een aanzet is van geïntegreerd projectmatig werken, is het vak techniek inhoudelijk onvoldoende uitgewerkt om de technische geletterdheid bij de leerlingen te verhogen. De interpretatie van de kerncomponenten 'technische systemen', 'technisch proces', 'hulpmiddelen' en 'keuzen' stemt weinig of helemaal niet overeen met de definities die zijn opgenomen bij de eindtermen van het vak techniek. De invulling van de vijf verkenningengebieden (B-stroom) en van de vijf toepassingsgebieden (A-stroom) is vooral georiënteerd naar het studieaanbod van de bovenbouw. Hierdoor ontstaat een onevenwicht in het aanbod en worden sommige verkennings- of toepassingsgebieden te eenzijdig of zonder diepgang of uitsluitend theoretisch aangereikt. De beoogde beheersingsniveaus zijn te zwak ingeschat waardoor het niveau van de meeste oefeningen ondermaats is. Het verschil tussen knutseloefeningen en techniekopdrachten is soms vaag.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school doet inspanningen om de grootte van de klasgroepen aanvaardbaar te houden. De organisatie van de lestijden voor het vak techniek stemt overeen met de suggesties van het leerplan. Daarentegen is er geen billijke verdeling van de toepassings- en de verkenningengebieden.

De school neemt ook geen initiatieven om de samenhang tussen ICT-techniek en het vak techniek in het tweede leerjaar van de A-stroom te bevorderen. Momenteel bestaat tussen deze twee vakken geen enkel verwantschap.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen techniek gaan door in gewone leslokalen waar geen didactisch materiaal en werktafels zijn opgesteld. De praktische realisaties gaan door in diverse praktijklokalen. Er is geen vaklokaal om de inhoud van het vak techniek aanschouwelijk en geïntegreerd aan te reiken. De integratie van ICT is zwak. De school beschikt wel over gereedschappen om basishandelingen uit te voeren, maar de spreiding van de lokalen om de leerplandoelen na te streven of te realiseren beïnvloedt de vlotte uitvoering en het geïntegreerd karakter van het vak techniek.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert zowel voor de A- als de B-stroom voor perioden dagelijks werk en examens. Doorgaans is de evaluatiepraktijk onvolledig en zwak uitgewerkt. De realisatie van de leerplandoelstellingen wordt zelden gecheckt waardoor de validiteit van de evaluatie in het gedrang komt. De examens bevatten voornamelijk kennisvragen die veelal moeilijk te linken zijn aan de leerplandoelen en nauwelijks aangepast zijn aan het verwachte beheersingsniveau van het structuuronderdeel. Sommige vragen zijn heel onduidelijk opgesteld. De toepassing van duidelijke criteria is zeer beperkt en aldus mist de evaluatie transparantie. Het is niet duidelijk of de lage scores voor sommige toetsen geleid hebben tot reflectie over de eigen onderwijspraktijk.

Door het zwak evaluatiesysteem kan de school niet aantonen welke competenties de individuele leerling heeft nagestreefd of bereikt. Hierdoor wordt het moeilijk om de talenten en de mogelijkheden van de leerlingen goed in kaart te brengen om desgevallend correct te oriënteren op de delibererende klassenraad.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen in de mate van het mogelijke ondersteuning tijdens het uitvoeren van hun projectopdrachten. De leraren hebben oog voor succesbeleving door de leerlingen.

Het gebruikte werkboek bepaalt voornamelijk de leidraad van lessen en in mindere mate de leerplandoelstellingen. Het is positief dat er al voor enkele oefeningen projectmapjes zijn uitgewerkt. Er zijn geen didactische borden beschikbaar om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. Remediëring gebeurt vooral tijdens de les techniek.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Er zijn jaarlijks enkele vergaderingen met de vakwerkgroep. Uit de weinige en beknopte verslagen blijkt dat de behandelde thema's beperkt zijn en dat er weinig diepgang wordt nagestreefd. De nascholingsbehoeften zijn niet in kaart gebracht. Het volgen van nascholingen in het perspectief van het vak techniek variëren leraarafhankelijk. Uit de evaluatiemethodiek is af te leiden dat er nood is aan een grondige bijscholing over evalueren.

3.1.1.3 Plant, dier en milieu in bso tweede graad in de studierichting Plant, dier en milieu (leerplan 2011/424/4//D)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. Niet alle leerplandoelstellingen worden aangeboden. De leerlingenevaluatie is onvolledig, onevenwichtig en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. De kerncompetenties en leerplandoelstellingen van de componenten 'plant', 'dier' en 'milieu' worden niet volledig en niet evenwichtig aangeboden. Het is voor de drie componenten onduidelijk welke praktische vaardigheden aangeboden worden en welk beheersingsniveau bereikt wordt. Het beheersingsniveau van de theoretische kennis voldoet.

Het leerplan geeft aan dat voor de component 'dier' alle leerplandoelstellingen moeten bereikt worden met drie diersoorten, waarvan twee gewervelden, behorend tot verschillende klassen, en één ongewervelde. In de theorielessen worden hoofdzakelijk leerinhouden behandeld met het varken en rundvee. Andere dieren en/of klassen komen sporadisch aan bod. In de praktijklessen worden andere diersoorten exemplarisch behandeld. Praktische vaardigheden komen bij te weinig diersoorten en onvoldoende gevarieerd aan bod.

Voor de component 'plant' is de samenhang tijdens of de integratie tussen de theorie en praktijk niet duidelijk. De leerlingen krijgen wel de kans de leerplandoelstellingen te bereiken met landbouwgewassen en in de fruit- en in de sierteelt. Groenten en giftige planten komen echter minder aan bod.

Voor de component 'milieu' komen de leerplandoelstellingen over de omgang met producten en het onderhoud van materiaal, machines en omgeving, verdeeld in de verschillende vakken aan bod. De leerlingen komen echter te weinig in aanraking met de praktische doelstellingen over biotopen.

De realisatie van de leerplandoelstellingen met betrekking tot informatica en economie voldoet niet. De link met de specificiteit voor de studierichting is te weinig uitgewerkt.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

De organisatie van de lesweek belemmert de realisatie van de geïntegreerde leerplandoelstellingen. Hierdoor ontstaan ook overlappingen. De samenhang tussen kennis, attitudes en vaardigheden is niet gewaarborgd.

Uitrusting

Leermiddelen

ICT

Inzet uitrusting

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen voor de componenten 'plant' en 'milieu'. De school maakt ook gebruik van externe locaties voor de component 'dier' en schept financiële ruimte om de leermiddelen aan te vullen en te actualiseren. De leerlingen beschikken over aangepaste werkkledij, geschikt materiaal en de nodige infrastructuur. De lessen vinden plaats in lokalen met de nodige voorzieningen. De meeste lokalen zijn ook uitgerust met een computer met internetverbinding en beamer en/of smartboard. Leerlingen kunnen ook gebruik maken van actuele informaticalokalen. Het beheer van het materiaal en de producten is goed georganiseerd. De veiligheid van de leerlingen wordt bewaakt. Het aanwezige didactisch materiaal, de schooluitrusting en externe locaties worden echter niet voor alle componenten even efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. Niet alle leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De vragen peilen hoofdzakelijk naar kennis. Toepassingen worden minder bevraagd. Duidelijke criteria voor de evaluatie van de praktische leerplandoelstellingen ontbreken waardoor het beheersingsniveau niet kan worden aangetoond.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal is geïllustreerd, maar niet voor alle vakken even overzichtelijk. Doordat het te veel kennisgericht is, sluit het onvoldoende aan bij de leerplandoelstellingen. De leerstof wordt hoofdzakelijk aangebracht met onderwijsleergesprekken en de leerlingen werken gemotiveerd mee. Verwijzingen naar de sector wakkeren de motivatie aan en bevorderen het bereiken van de leerplandoelstellingen. De lesopbouw is gestructureerd, maar leerlingactieve werkvormen en differentiatie komen weinig aan bod. De instructietaal is verzorgd. Voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen kan weinig leerlingenmateriaal worden aangetoond. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De deskundigheidsbevordering draagt onvoldoende bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. Professionalisering van de leraren binnen de vakgroep gebeurt sporadisch en uitsluitend over vaktechnische aspecten. Er is weinig pedagogisch-didactische input van buiten de school. Een aanzienlijk deel van het overleg binnen de vakgroepen gaat over taakverdeling wat betreft de praktische organisatie en niet over de pedagogisch-didactische invulling.

3.1.1.4 Dier- en landbouwtechnische wetenschappen – component akkerbouw en veeteelt in tso derde graad in de studierichting Dier en landbouwtechnische wetenschappen (leerplan 2011/427/6//D)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. Niet alle leerplandoelstellingen worden aangeboden. De leerlingenevaluatie is onvolledig, onevenwichtig en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. De leerinhouden zijn hoofdzakelijk kennisgericht. Het geheel is overladen met extra leerinhouden en overlappingsen. Het evenwicht komt in het gedrang, de essentie raakt op de achtergrond en het beheersingsniveau voor de theoretische leerinhouden ligt hoger dan het leerplan vooropstelt. In de praktijklessen is het aanbod beperkt en onvoldoende samenhangend met de theoretische vakken. Het beheersingsniveau van de praktische vaardigheden is niet aantoonbaar. In het eerste en tweede leerjaar wordt een blokstage georganiseerd. Uit de opgestelde lijst van geplande stage-activiteiten blijkt dat deze aansluiten bij de leerplandoelstellingen i.v.m. veehouderij en akkerbouw. De stageopdrachten bieden duidelijk een meerwaarde aan de opleiding. De opdrachten voor de geïntegreerde proef zijn daarentegen niet representatief voor het studierichtingsprofiel. De link met de technische en praktische vaardigheden ontbreekt.
Onderwijsorganisatie <i>Samenstelling klasgroepen</i> <i>Organisatie curriculum</i>	In de graadklas worden de leerinhouden niet gedifferentieerd aangeboden. Dit belemmert de samenhang en het bereiken van de leerplandoelstellingen. De organisatie van de lesweek belemmert de realisatie van de geïntegreerde leerplandoelstellingen. Hierdoor ontstaan ook overlappingsen. De samenhang tussen kennis, attitudes en vaardigheden is niet gewaarborgd.

Uitrusting <i>Leermiddelen</i> <i>ICT</i>	De school beschikt over lokalen voorzien van het nodige didactisch materiaal en werkt samen met externe partners om de leerplandoelstellingen te realiseren.
	Op de schoolterreinen, tijdens excursies en tijdens de stage is de realisatie van de leerplandoelstellingen mogelijk. De leerlingen beschikken over aangepaste werkkledij. Het beheer van het materiaal en de producten is goed georganiseerd. Tijdens het praktisch werk wordt de veiligheid van de leerlingen bewaakt. Leerlingen kunnen ook gebruik maken van actuele informaticalokalen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. Niet alle leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. Voor de theoretische vakken gaat de leerlingenevaluatie sterker uit van de leerinhouden dan van de leerplandoelstellingen. Door het ontbreken van criteria kan niet worden aangetoond dat alle praktische leerplandoelstellingen op het juiste beheersingsniveau worden bereikt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i>	Het cursusmateriaal is verzorgd, voor sommige vakken weinig gestructureerd maar wel afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het speelt in op de specificiteit van de studierichting en heeft een hoge actualiteitswaarde wat het bereiken van de leerplandoelstellingen bevordert. Activerende werkvormen en differentiatie ontbreken. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De deskundigheidsbevordering draagt onvoldoende bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. Professionalisering van de leraren binnen de vakgroep gebeurt sporadisch en uitsluitend over vaktechnische aspecten. Er is weinig pedagogisch-didactische input van buiten de school. Een aanzienlijk deel van het overleg binnen de vakgroepen gaat over taakverdeling wat betreft de praktische organisatie en niet over de pedagogisch-didactische invulling.

3.1.1.5 Natuur- en groentechnische wetenschappen in het tso van de derde graad Natuur- en groentechnische wetenschappen (leerplan 2011/024)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden met diepgang en in voldoende mate gerealiseerd. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. Er is voldoende aandacht voor leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Alle vakken samen behandelen de meerderheid van de leerplandoelstellingen. Kennis en inzicht komen evenwichtig en op een gepast niveau aan bod. In de praktijklessen is er integratie met de andere componenten. De vakbenamingen en verdeling van de leerplandoelstellingen werden recentelijk bijgesteld met aandacht voor een betere samenhang.
Onderwijsorganisatie <i>Samenstelling klasgroepen</i>	In het eerste en tweede leerjaar van de studierichting wordt een blokstage georganiseerd. De stageopdrachten bieden duidelijk een meerwaarde aan de opleiding. De opdrachten voor de geïntegreerde proef kaderen in het profiel van de studierichting en ze worden kwaliteitsvol uitgevoerd.

Uitrusting <i>Leermiddelen</i> <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De realisatie van de praktische leerplandoelstellingen voor de componenten 'groente technieken', 'natuurbeheer' en 'biotoop' zijn op de schoolterreinen maar ook tijdens excursies en stage mogelijk. Het vaklokaal is uitgerust met een computer met internetverbinding, beamer en smartboard. Leerlingen kunnen ook gebruik maken van actuele informaticalokalen. De school zet het andere aanwezige didactisch materiaal en de uitrusting efficiënt in met het oog op de realisatie van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. Bijna alle leerplandoelstellingen komen effectief maar niet evenwichtig aan bod in de evaluatie. De leerlingenevaluatie gaat sterker uit van de leerinhouden dan van de leerplandoelstellingen. Doorgaans peilen de opgaven naar kennis, inzicht en toepassing, maar het kennisaspect overweegt. De opdracht en vraagstelling zijn afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal is verzorgd, voor sommige vakken weinig gestructureerd maar wel afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leerplandoelstellingen worden waar mogelijk binnen actuele thema's gekaderd. Het cursusmateriaal speelt in op de specificiteit van de studierichting wat het bereiken van de leerplandoelstellingen bevordert. Leraren gebruiken activerende werkvormen, boeiende oefeningen en doordachte opdrachten effectief voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vakgroep hanteert een leerplangerichte visie op de studierichting en bezit voldoende vakdeskundigheid. De verdeling van de leerplandoelstellingen gebeurt systematisch en in overleg. Er is ook overleg met andere scholen. De deskundigheidsbevordering draagt bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen en tot effectieve begeleiding van leerlingen.

3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid	De visie en de planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle leerlingengroepen. De VOET-werkgroep heeft in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst een visie op VOET uitgeschreven waarin de eindtermen met betrekking tot leren leren en studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid worden benadrukt. Er gebeurde een inventaris van de VOET binnen vakken en projecten. Hieruit destilleerde de school enkele hiaten en stelde ze per context een tijdspad (= groeipad) op. Dat geeft een duidelijk overzicht welke activiteit in welk leerjaar aan bod komt. De gerichtheid op de verschillende leerlingengroepen is er minder uit af te leiden. De school heeft de gemeenschappelijke stam geordend in een top 10. Hiermee wil ze het belang ervan benadrukken in al haar opvoedings- en onderwijsactiviteiten.
---	---

Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking is in handen van een kleine VOET-werkgroep. Zij worden ondersteund door de pedagogische begeleidingsdienst. Via de weekplanning tracht de VOET-werkgroep het korps te informeren en te sensibiliseren. Elk schooljaar plaatst de school een context in de focus. Dit schooljaar werd 'omgeving en duurzame ontwikkeling' als jaarthema gekozen. Veel leraren zijn betrokken bij de organisatie van de VOET-initiatieven. Op die manier creëert de school een draagvlak ten aanzien van VOET.
Doeltreffendheid	De school evalueert een aantal elementen van de VOET-werking, maar niet systematisch en het leidt slechts uitzonderlijk tot bijstellingen zoals het project rond eerste hulp en de themaweek Noord-Zuid. De evaluatie is vooral gericht op praktische en organisatorische aspecten en minder op de nagestreefde VOET. De betrokkenheid van het korps bij de evaluatie is beperkt.
Ontwikkeling	De school heeft professionaliseringsinitiatieven genomen, maar de breedte en de effectiviteit ervan zijn beperkt. Het schoolteam werd goed geïnformeerd over de nieuwe VOET en ondersteund bij het uitwerken van de inventarisatie. De leden van de VOET-werkgroep professionaliseren zich door een frequent overleg met de pedagogische begeleiding.
Uitvoering Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context leunt volledig aan bij de interessesfeer van de leerlingen en de specificiteit van het studiegebied. De school heeft een milieuwerkgroep (voor leerlingen en leraren) die heel wat initiatieven uitwerkt. De school behaalde recent het MOS-logo 3 (milieu op school). De context staat dit schooljaar in de focus. Twee stagiairs van de lerarenopleiding nemen via een duidelijk stappenplan de context onder de loep en ontwikkelen extra lesmateriaal.
Socioculturele samenleving	Ongeveer de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang nagestreefd. Deze context wordt aangeboden via een aantal vakken (geschiedenis, project algemene vakken, levensbeschouwelijke vakken), bezoeken en leefsleutels in de eerste graad. Voor een grote groep leerlingen komt een deel van de eindtermen ook aan bod tijdens de buitenlandse activiteiten. De eindtermen met betrekking tot kunst en cultuur komen minder aan bod.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De analyses en adviezen van deskundigen en de vaststellingen vermeld in de beschikbare documenten, vormden voor de onderwijsinspectie de leidraad van het onderzoek 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Niet alle lokalen en lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De opgenomen aandachtspunten in het verslag zijn beperkt en bijgevolg niet limitatief.

De school gaat de toestand op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de inrichting en infrastructuur organisatorisch voldoende na waardoor het veiligheidsniveau verhoogt. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waar leerlingen worden onderwezen en begeleid. Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd en tonen aan dat de risico's planmatig worden beheerst. De inhoud hiervan is gebaseerd op de bevindingen van de externe en interne diensten en soms op risicoanalyses. Budgetten worden eveneens toegekend. Sommige veiligheidsaspecten worden vrijwel onmiddellijk aangepakt. Ondanks dat er frequent tussentijdse controles gebeuren door de interne dienst preventie en bescherming op het werk worden de jaarlijkse vaststellingen niet altijd concreet opgenomen in een verslag. De risicoanalyses en het indienststellen van enkele machines kan

geoptimaliseerd worden.

Hoewel de meeste lokalen voldoen aan de comfort-, veiligheids- en bewoonbaarheidsvoorwaarden zijn er nog belangrijke tekorten opgenomen in het brandpreventieverslag en de externe verslagen om de veiligheid van de infrastructuur te verhogen. Het globaal preventieplan voorziet op relatief korte termijn in een verbetering van tal van kritieke situaties. De compartimentering en het tegemoetkomen aan de opmerkingen van de elektrische installaties zijn dringende werkpunten. Eveneens is op een paar plaatsen het insijpelen van water gesignaleerd. Vergeleken met vorige verslagen slepen enkele aandachtspunten al geruime tijd aan. Van alle sanitaire installaties vraagt het toilet voor de jongens aan de sporthal bijzondere aandacht. Globaal gezien zijn de meeste lokalen heel behoorlijk onderhouden.

De inspectie is van oordeel dat de organisatie met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne heel voortreffelijk is. Het inspectieteam heeft het vertrouwen dat de resterende tekorten in de nabije toekomst systematisch worden weggewerkt. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** De school kiest ervoor om haar beschikbare uren maximaal in te zetten als lesuren. De BPT-uren (bijzonder pedagogische taken) worden vooral gebruikt voor stagecoördinatie. De school organiseert voor de tso-leerlingen een blokstage en voor de bso-leerlingen een gespreide stage. De stages zijn goed georganiseerd en zijn een meerwaarde voor het curriculum. De centrale criteria bij het groeperen van de leerlingen in lesgroepen zijn voldoende ruimte voor zorg en een gezond klasklimaat. Lesgroepen worden bewust klein gehouden om het leerlinggericht werken maximaal mogelijk te maken. Niettegenstaande de kleine groepen slaagt de school er onvoldoende in het leerlinggerichte te laten samengaan met het leerplangerichte werken. Sommige keuzes in de lessentabellen zijn bepaald door de traditie en de specifieke bekwaamheden van de leraren. De realisatie van éénzelfde leerplan gebeurt in bepaalde studierichtingen door een ver doorgedreven opsplitsing in vakken en titularissen. Hierdoor creëert de school niet altijd de ideale randvoorwaarden om de samenhang te bewaken en de nieuwe geïntegreerde leerplannen te realiseren. De middagpauze bedraagt slechts 35 minuten in plaats van 50 minuten. Deze keuze verantwoordt de school omwille van bereikbaarheidsproblemen ('s morgens en 's avonds) met het openbaar vervoer.
- Ondersteuning** De school heeft na de vorige doorlichting werk gemaakt om in al haar studierichtingen de juiste vakbenamingen en leerplannen te gebruiken. Voor de vakken van de basisvorming gebruikt de school de leerplannen van OVSG (met uitzondering van 'project algemene vakken' in de derde graad), voor de vakken van de specifieke vorming gebruikt de school de leerplannen van POV. De lokaalbezetting van de praktijklokalen, het ruime keuzepakket in het complementair gedeelte, het werken met leerplannen van twee koepels en de kleine schoolentiteit zorgen voor extra puzzelwerk bij het verdelen van de lesopdrachten en het opstellen van de lesroosters. De school kiest ervoor om in haar keuze- en complementair gedeelte heel wat specialisaties aan te bieden. De interesse van de leerlingen is wisselend en weinig voorspelbaar. Dit leidt soms tot kleine groepen, waardoor de school genoodzaakt is tot samenzettingen (binnen zelfde leerjaren en graadklassen). Sommige samenzettingen bemoeilijken de leerplanrealisatie. De school krijgt een beperkt aantal uren vanuit de scholengemeenschap ter ondersteuning van haar onderwijsorganisatie.
- Doeltreffendheid** Het welbevinden van de leerlingen en de leraren is groot. Leerlingen zijn tevreden over de manier waarop de praktijklessen worden ingepland in het lessenrooster; namelijk gespreid over de week en zoveel als mogelijk in de namiddag geplaatst. Uit gesprekken met leerlingen en de enquête van de oud-leerlingen blijkt echter dat zij bedenkingen blijven hebben over de geringe variatie van de praktijklessen. Via de jaarplannen tracht de schoolleiding zicht te krijgen op de invulling van de lessen. De opvolging van de jaarplannen is echter een administratief gegeven en in veel mindere mate inhoudelijk. De meeste jaarplannen zijn afgestemd op de leerinhouden en zelden op de leerplandoelstellingen, waardoor de opvolging ook

weinig effectief is.

Bij de samenstellingen wordt er te weinig ingezet op professionalisering om op een gedifferentieerde manier hiermee om te gaan.

De doeltreffendheid van de organisatie van het curriculum wordt zelden in vraag gesteld. Het bewaken van de samenhang blijft een heikel punt. Soms wordt op initiatief van de individuele leraar of een beperkte lerarengroep de verticale en horizontale samenhang onderzocht.

Ontwikkeling Ondanks de invoering van nieuwe en geïntegreerde leerplannen is de organisatie van het aanbod (in het bijzonder de lessentabellen) de laatste jaren weinig veranderd. Vernieuwde inzichten rond de lessenorganisatie (bijvoorbeeld verschillende vormen van differentiatie, geïntegreerd werken, coöperatief leren ...) kennen weinig ingang. In een aantal vakken is er een voorzichtige aanzet tot begeleid zelfstandig leren. Praktijkgerichte en technische vakken blijven vooral vasthouden aan traditioneel onderwijs. Het geïsoleerd karakter en de kleinschaligheid van de school bemoeilijken de ontwikkeling op het vlak van didactische processen.

Inbreuk(en) op regelgeving Het gebruiken van de erkende benaming van de studierichting Dier- en landbouwtechnische wetenschappen-component akkerbouw en veeteelt (BVR van 21 december 2007 betreffende de studiegebieden en structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs).

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een beknopt uitgeschreven visie op evaluatie. De principes hiervan zijn opgenomen in het schoolwerkplan en in het schoolreglement. De school kiest voor dagelijks werk en examens. De wegingscijfers van deze componenten zijn goed te achterhalen en hangen van de graad en de studierichting af. De te behalen scores zijn evenredig met het aantal wekelijkse lestijden van een vak. De motivatie van de school voor het toekennen van examens in het bso steunt op de gelijke behandeling van alle leerlingen. De school gaat hiermee in tegen de leerplanvisie. Attituden worden niet rechtstreeks mee verrekend, maar komen wel op een apart rapport.

De visie bevat onvoldoende krachtlijnen om een volwaardige leerlingenevaluatie te implementeren en om de leerlingen maximale leerkansen te geven. Er is nauwelijks aandacht voor de leerplangerichtheid, het na te streven beheersingsniveau en het gebruik van duidelijke criteria om de evaluatie valide, transparant en doelmatig uit te bouwen. De evaluatiepraktijk wordt onvoldoende gekoppeld aan zowel het preventieve als het curatieve luik van de leerbegeleiding. Hoewel de leraren gestimuleerd worden om voldoende evaluatiemomenten te voorzien, is de formulering hiervan redelijk vrijblijvend. De concretisering van de vorm en de inhoud van de evaluatiepraktijk wordt voor een te groot deel gelegd bij de individuele leraar en soms bij de vakgroep.

De toepassing van herexamens of uitgestelde beslissingen en vakantietaken druist in tegen de regelgeving waar verwezen wordt naar 'uitzonderlijke' gevallen.

Ondersteuning Hoewel er in het schoolwerkplan en schoolreglement een aantal suggesties en instructies voor leerlingevaluatie, leerlingbegeleiding en voor begeleiding bij bijzondere problemen zijn opgenomen, ondersteunt het beleid de evaluatiepraktijk te beperkt. Er is nood aan duidelijke organisatorische afspraken en vooral inhoudelijke richtlijnen om de evaluatiepraktijk diepgang te geven en valide te maken. De school heeft geen werkgroep die het evaluatiebeleid ter harte neemt. Procedures om de evaluatiepraktijk in goede banen te leiden zijn niet opgenomen in een kwaliteitszorgsysteem.

De behaalde scores voor dagelijks werk en examens worden overzichtelijk weergegeven op de rapporten. De evaluatie-instrumenten daarentegen zijn summier opgevat en kennen weinig gelijkgerichtheid. Sommige begeleidende klassenraden volgen de studiehouding en de studievorderingen van de leerlingen goed op en voorzien in gepaste remediëring. De instructies om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelen, het beheersingsniveau en de leerbegeleiding zijn maar pover uitgewerkt. De directie gaat ervan uit dat de leraren geregeld feedback geven, maar dat gebeurt op vrijwillige basis.

De eindbeoordeling van de delibererende klassenraad is niet gebaseerd op criteria. De school kijkt vooral de progressie van de leerling en houdt rekening met alle elementen van het individuele dossier. Ze baseert zich niet op mathematische vaststellingen.

Vanuit de provincie is overleg geweest over de aanpak, het verloop en de invulling van de deliberatie.

Doeltreffendheid De evaluatiepraktijk wordt door het beleid niet systematisch opgevolgd. Het verantwoordelijk stellen van individuele leraren en vakgroepen voor de kwaliteit van de evaluatie leidt tot leraar- en vakafhankelijke kwaliteitsverschillen. De directie doet wel steekproefsgewijs een controle van de examens en de cursussen en indien nodig wordt feedback gegeven, maar de link met de leerplandoelstellingen wordt nauwelijks gemaakt.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle leraren en vakgroepen zich met voldoende diepgang beraden over de representativiteit en de validiteit van de evaluatie. Ook tijdens de stage is het evalueren van leerplandoelen vrij beperkt. De feedback op de rapporten is soms weinig zeggend. Toetsen en examens worden niet systematisch en niet door iedereen individueel of klassikaal verbeterd. Enkele onderzochte herexamens bieden geen enkele meerwaarde voor de delibererende klassenraad om de uitgestelde beslissing te rechtvaardigen. Hieruit blijkt dat de afspraken en richtlijnen van de evaluatiepraktijk op beleids- en op lerarenniveau ontoereikend zijn en dat de efficiëntie van de evaluatie te weinig wordt onderzocht of geanalyseerd.

Het aantal uitgereikte attesteringen wordt wel overzichtelijk bijgehouden, maar de school voldoet niet aan de motiveringsplicht zoals in de regelgeving is opgegeven. Bij de uitreiking van B- en C-attesten ontbreekt soms een motivatie. De commentaren zijn weinig analyserend, oriënterend of remediërend opgevat. Op een paar uitzonderingen na is de attestering vergelijkbaar met de Vlaamse referentiecijfers. Het aantal uitgestelde beslissingen en vakantietaken is groot en is ook in strijd met de regelgeving.

De school gaat correct om met de toepassing van het aantal halve dagen voor evaluatie.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk was de voorbije jaren geen prioritair aandachtspunt in het professionaliseringsbeleid. Gerichte nascholing om de evaluatiepraktijk efficiënter en doelmatiger in te vullen gebeurt nauwelijks. Evaluatie staat niet expliciet in een doeltreffend uitgewerkt nascholingsplan van de school en was nog niet het onderwerp van een pedagogische studiedag. De mogelijkheden om evaluatie te plaatsen binnen een assessmentcultuur werd nog niet nagegaan.

Sporadisch en in een beperkt aantal vakgroepen staat 'evaluatie' geprogrammeerd tijdens het vakoverleg om ervaringen te delen. De mindere scores voor bepaalde toetsen of examens zetten niet alle leraren aan tot zelfremediëring.

Inbreuk(en) op regelgeving Het motiveren van de B- en C-attesten zijn niet conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 5, §8 en omzendbrief SO64 rubriek 8.1.5 (opvolging inspectie). Het uitstellen van de studiebekrachtiging is niet conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64 rubriek 8.1.2 (opvolging inspectie).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse schoolwerking en de schoolorganisatie. De directie stelt zich toegankelijk, stimulerend en ondersteunend op. Ze wordt bijgestaan door personeelsleden met specifieke functies zoals de ICT-coördinator, de mentor voor nieuwe leerkrachten, de coördinator voor de werkhuizen, teeltleiders en stagecoördinatoren. Ze laat zich adviseren door de schoolraad en de pedagogische raad. Het geheel resulteert in een vorm van gedeeld leiderschap dat kenmerkend is voor de kleinschaligheid. Er is echter veel meer beleidsmatige aandacht nodig voor het aansturen en opvolgen van een aantal onderwijskundige processen. Zo zijn er nogal wat knelpunten in de leerplanrealisatie. Ook in haar onderwijsorganisatie heeft de school een aantal keuzes gemaakt die niet altijd doelgericht zijn afgestemd op de realisatie van de leerplannen.
- Visieontwikkeling** De directie heeft een aantal visieteksten uitgeschreven. De rol van de pedagogische raad bij de visieontwikkeling is onduidelijk. Recent heeft zij wel mee het ICT-beleid vorm gegeven.
De school slaagt er te weinig in om een doelgericht en gedragen pedagogisch beleid uit te tekenen. Er is geen samenhangend kader uitgewerkt voor het aansturen van de schoolwerking op het vlak van de evaluatiepraktijk, de deskundigheidsbevordering en de onderwijsorganisatie. Hierdoor krijgen de visieteksten onvoldoende vertaling naar de klas- en werkvloer. De onderwijspraktijk sluit te weinig aan bij de leerplannen.
- Besluitvorming** De afstand tussen personeel en directie is klein. Er is een open en snelle informele communicatie. De directie tekent de beleidslijnen uit. De zorg voor de leerlingen komt voor personeelsleden op de eerste plaats. Ze voelen weinig de noodzaak tot meer betrokkenheid bij het beleid.
Pedagogische coördinatie is geen prioriteit van de school. Er is weinig formeel vak- of studierichtingsoverleg. Op schoolniveau zijn er een beperkt aantal werkgroepen actief, zoals de VOET-werkgroep en de milieuwerkgroep. Soms ontstaan er spontaan enkele afspraken over een aantal pedagogische didactische processen. De school rekent vooral op het vele informele overleg. De doorlichting heeft aangetoond dat dit een moeilijke manier is om samenhang in het curriculum te bereiken en onderwijskundige thema's, zoals geïntegreerd werken en valide evalueren, te behandelen.
- Kwaliteitszorg** Elke leraar is verantwoordelijk voor een leerplangericht aanbod en voor het bewaken van de validiteit van de evaluatie. Leraren toetsen via informeel overleg de kwaliteit van deze kerntaken af, los van enige aansturing of samenhangend kader. De tekorten op het vlak van leerplanrealisatie hebben onder meer te maken met een weinig diepgaande en leerplangerichte samenwerking en met een onvoldoende doelgerichte interne kwaliteitszorg.
Ook op schoolniveau is er geen geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem. Wel wordt een beperkt aantal cijfergegevens en enquêtegegevens verzameld en geanalyseerd.

- Talenbeleid** De school heeft geen algemeen gedragen visie op talenbeleid. Ze biedt ondersteuning via enkele algemene richtlijnen voor leraren en leerlingen wat betreft verzorgd taalgebruik. Tijdens de weekplanning vraagt de directeur aandacht voor lay-out en voor correct taalgebruik bij het opstellen van cursussen, toetsen en examens. Cursussen en examens worden steekproefsgewijs nagekeken op taal. Ook alle uitgaande brieven worden gecontroleerd op eenvoudig en correct taalgebruik. De school heeft nog geen initiatieven genomen om de behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands, Frans of Engels in kaart te brengen. De school is er nog niet in geslaagd om het talenbeleid vorm te geven en een breed draagvlak te creëren. Leraren zijn weinig doordrongen van taalgericht vakonderwijs. In een aantal vakken is er een aanzet tot aandacht voor instructietaal en schooltaalwoorden.
- Inbreuken op de regelgeving** Het opstellen van een nascholingsplan is niet conform de regelgeving (Decreet van 08-05-2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs art.8).

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van de stages.
- Het materieel ondersteunen van de leerplanrealisatie voor de meeste vakken.
- De organisatie met betrekking tot woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename leefklimaat.
- Het inzetten van een inhaalbeweging op het vlak van de ICT-infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De open communicatie en de toegankelijkheid van de schoolleiding.
- Het administratief organiseren van het schoolgebeuren.
- Het netwerken binnen de sector.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het bewaken van het geïntegreerd karakter van de leerplannen.
- Het bewaken van de samenhang van het curriculum.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- Het verder afstemmen van de onderwijsorganisatie op de leerplannen.
- Het inhoudelijk versterken van het vak- en vakoverschrijdend overleg met het oog op het realiseren van de leerplannen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het voeren van een onderwijskundig beleid.
- Het uitbouwen van een kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom. (opvolging inspectie)
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor techniek in de eerste graad A- en B-stroom. (opvolging inspectie)
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor de specifieke vorming in bso, tweede graad in de studierichting Plant, dier en milieu. (opvolging inspectie)
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor de specifieke vorming in tso, derde graad in de studierichting Dier- en landbouwtechnische wetenschappen (component akkerbouw/veeteelt). (opvolging inspectie)

Wat betreft de regelgeving

- Het motiveren van alle B- en C-attesten conform de regelgeving (BVR 19 juli 2002 art.5, rubriek 8 en SO 64 rubriek 8.1.7). (opvolging inspectie)
- Het uitstellen van de studiebekrachtiging conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, rubriek 2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2). (opvolging inspectie)
- Het opstellen van een nascholingsplan conform de regelgeving (Decreet van 08 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs, art.8).
- Het gebruiken van de erkende benaming van de studierichting Dier- en landbouwtechnische wetenschappen-component akkerbouw en veeteelt (BVR van 21 december 2007 betreffende de studiegebieden en structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
- omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Agro- en biotechnieken	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 B	techniek	
Graad 2 BSO Plant, dier en milieu		Plant, dier en milieu
Graad 3 TSO Dier- & landbouwtechnische wetenschappen		specifieke vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **31-01-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het niet motiveren van de B- en C-attesten conform de regelgeving (BVR 19 juli 2002 art.5, rubriek 8 en SO 64 rubriek 8.1.7).

Het niet respecteren van de regelgeving met betrekking tot het uitstellen van de studiebekräftiging (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, rubriek 2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **31-01-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marjan Meulewaeter de inspecteur-verslaggever	Elly VANSPAUWEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	